

Bilaga 6:14 till kommunstyrelsens protokoll den 19 mars 2003, § 19

PM 2003 RV (Dnr 011-3539/02)

Inrättande av oberoende granskningskommission och att intensifiera det fortsatta demokratiarbetet

Skrivelse av Ewa Samuelsson (kd)

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Skrivelsen av Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad som anförts i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Leif Rönngren anför följande.

Bakgrund

Kristdemokraterna har ställt en skrivelse till kommunstyrelsen angående om det förekommit valfusk i samband med 2002 års val, *bilaga*. I den tar de upp ett antal punkter, ur demokratihänseende, som i framtiden kan eliminera att oegentligheter förekommer vid val.

De vill också att demokratiborgarrådet återkommer till kommunstyrelsen med hur arbetet skall utformas för att motverka förekomst av valfusk och hur övriga partier kan vara med i stadens demokratiarbete.

Remisser

Ärendet har remitterats till valnämnden för yttrande. Valnämnden bifaller tjänsteutlåtandet från valnämndens kansli.

Mina synpunkter

Jag håller till punkt och pricka med Ewa Samuelsson att demokratin inte på något sätt får tas för given. Demokratin måste vi oförtrutet arbeta med på många olika plan. När det gäller de exempel som skrivelsen tar upp finns det flera olika sätt att angripa problemet på. Först vill jag dock tydliggöra att de olika politiska partierna och dess organisationer har ett oerhört stort ansvar när det gäller valarbetarnas kunskap och insikt om själva valprocessen. Här krävs utbildningsinsatser, diskussioner om etik och moral, men också direkta kunskaper om regelverket vid valförrättning. Med bakgrund av de diskussioner som har uppstått instämmer jag i att arbetet på detta område måste intensifieras. Till de konkreta förslag som skrivelsen innehåller vill jag framföra följande.

Att inrätta en oberoende granskningskommission är kanske inte nödvändigt. Det finns en valmyndighet med oberoende tjänstemän som har till uppgift att just granska och se över frågor som rör valprocessen. Valnämnden i Stockholm har lämnat en skrivelse till valmyndigheten där man vill att de ser över processen och reglerna vid ombudsval.

Förfarande när det gäller ombudsval ändrades vid 1994 års val. Andledningen var att förenkla och förbättra för många människor att kunna delta i valet. Det är viktigt ur demokratihänseende att alla som vill rösta skall, på ett enkelt sätt, få möjlighet till det. Visar det sig att det nuvarande systemet inte är tillfyllest får justeringar göras.

Angående förslaget om att granska alla ombuds röster vid 2002 års val kan jag bara upplysa att så görs. Som jag påpekat tidigare, kommer valmyndigheten att se över reglerna och rutinerna när det gäller just ombuds röstningen.

Om andra oegentligheter vid val förekommer är givetvis myndigheten också tvungen att granska dessa om så påtalas. Men jag vill återigen påpeka att partiorganisationerna för respektive parti har ett avgörande ansvar för att allt går rätt till.

Avslutningsvis instämmer jag med det Ewa Samuelsson själv tar upp i slutet av skrivelsen att alla partier har ett ansvar för motverka oegentligheter och fusk i samband med val. För min del har arbetet redan satts igång med bl.a. demokratiberedningen och en förutsättning för att vi skall lyckas att förbättra och fördjupa demokratiarbetet är att vi gör det tillsammans.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande

Skrivelsen av Ewa Samuelsson (kd) anses besvarad med vad som anförts i denna promemoria.

Stockholm den 6 mars 2003

LEIF RÖNINGREN

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Ewa Samuelsson (kd) har lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen om inrättande av en oberoende granskningskommission i staden med uppgift att:

- systematiskt gå igenom alla ombudsröstningar i staden för att se om fusk förekommit
- undersöka om andra typer av fusk kan ha förekommit
- eventuellt föreslå nya regler inför kommande val.

Hon föreslår också att demokratiborgarrådet återkommer till kommunstyrelsen med hur arbetet skall utformas för att motverka förekomst av valfusk och hur övriga partier kan vara med i stadens demokratiarbete.

REMISSER

Ärendet har remitterats till valnämnden för yttrande.

Valnämnden beslöt den 19 februari 2003 att godkänna tjänsteutlåtandet från valnämndens kansli som förslag till remissyttrande.

Valnämndens kanslis tjänsteutlåtande från den 12 februari 2003 har i huvudsak följande lydelse.

Inledningsvis kan konstateras att valnämnden den 11 december beslöt göra en granskning av budkuverten från valet i september samma år. Detta arbete pågår och kommer att avrapporteras till valnämnden i slutet av mars.

Valnämnden inskränker sig normalt till rent valtekniska aspekter på föreliggande förslag.

Dock tror valnämnden att det kan finnas ett behov av en närmare diskussion mellan de politiska partierna om vilken praxis partierna skall tillämpa i sitt arbete t ex under valdagen och under den särskilda röstmottagningen söndagen före valdagen.

Det är t ex idag inte praxis att valarbetare utanför vallokalerna i förväg markerar en kandidat på valsedlarna innan de delas ut till väljarna. Det är inte heller praxis att valsedlar i förväg läggs i valkuvert innan valarbetarna delar ut dem till väljarna utanför vallokalen. Båda förfaringssätten är lagliga men när enskilda valarbetare ur enskilda partier väljer att arbeta på ett sätt som andra uppfattar som olämpligt skapas ändå förvirring och missnöje både bland allmänheten och andra partiarbetare. Om partierna hade överenskommelser inte bara om när valaffischerna tidigast får sättas upp utan också om hur det politiska arbetet skall bedrivas i praktiken skulle det underlätta situationen för alla parter.

I valnämnden har möjligheten diskuterats att genom överläggningar partierna emellan komma fram till sätt att arbeta som alla kan enas om, och därigenom förebygga problem vid kommande val. Ett sådant arbete kan bedrivas av valnämnden. Det kan givetvis också bedrivas av en oberoende granskningskommission av den typ som motionen skisserar.

Det finns anledning att uppmärksamma att valmyndigheten planerar att utarbeta en handbok för de politiska partierna på den nationella nivån, som vid sidan av sakfrågor som valsedelsbeställningar, registrering av partier etc också tar upp normfrågor i anslutning till partiernas praktiska arbete på valdagen. I det arbete som kan komma att ske lokalt i Stockholm bör rimligen ingå att hålla kontakt med vad som görs centralt.

Om en oberoende granskningskommission med uppgifter som skisseras i motionen skulle komma till stånd är valnämnden givetvis beredd att bistå kommissionen med den tekniska kunskap på valområdet som kommissionen kan anse sig behöva.